

SELETUSKIRI

Harku Vallavolikogu määruse „Harku valla 2021. aasta eelarve kinnitamine“ eelnõu juurde

SISSEJUHATUS

Harku valla 2021. aasta eelarve on koostatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFIS) alusel ning juhindudes Harku Vallavolikogu 26.11.2020 määrusega kinnitatud Harku valla arengukava muudatustest ja tegevuskavast aastani 2024.

Eelarve koostamisel on omavalitsuste ees täiesti uus olukord, kus loomulik ja mõõdukas areng on asendunud kerge teadmatuse ja olukordade kiire muutumisega seoses kogu maailma tabanud COVID-19 viirusega. 2020. aasta möödus olukorras, kus eelarvel tuli pidevalt silm peal hoida ja väiksema muutuse korral koheselt reageerida. Kuigi 2020. aasta alguses eriolukorra tingimustes prognoositi maksulaekumiste vähenemist ca 7% võrreldes 2019. aastaga, siis tegelikult seda ei juhtunud ja seletuskirja koostamise aegu tundub tulevat 3% maksutulude kasv.

2021. aasta eelarvet koostati ikkagi endist viisi, kinnitati kogemuslikud kontrollarvud ning viidi läbi arutelud ja peeti läbirääkimised kõikide vallavalitsuse osakondade ja hallatavate asutuste juhtidega.

Harku valla arengu selgepiiriliseks kavandamiseks ja eelarve koostamiseks on vajalik teada mõningaid andmeid lähimenevikust, mis on mõjutanud ja mõjutavad ka tulevikus valla eelarvet ning prognoosida tulevikutrende. Eelarve peab tagama kõikide valla piirkondade ühtlase arengu, kuid samas peab jälgima ka kiiremini arenevate piirkondade omapära ja vajadusi infrastruktuuri arendamiseks. Vallaelanike arvukuse kasv on endiselt tõusutrendis ja see aitab kaasa ka maksubaasi kasvule. Allpool mõned olulisemad eelarvet mõjutavad näitajad.

Näitaja	2017	2018	2019	2020	2021
Elanike arv 1.jaanuaril Harku vallas	13 967	14 356	14 932	15 248	15 550 ¹
Maksumaksjate arv jaanuaris Harku vallas	6 661	7 189	8 174	8 471	7 804 ²
Töötute arv Harku vallas	207	234	311	502 ³	x
Keskmine brutokuupalk Eestis (eurot)	1 221	1 310	1 407	1 486 ⁴	x
Keskmine sissetulek TSD andmetel (eurot)	1 601	1 610	1 711	x	x
Alampalga määr (eurot)	470	500	540	584	584

¹ elanike arv 2020.a 1.novembri seisuga,

² maksumaksjate arv 2020. aasta augustikuu seisuga,

³ töötute arv 19.oktoobri 2020.a seisuga töötukassa andmetel

⁴ keskmine brutopalk 2020. aasta juunikuus

Tabelist nähtub, et töötus on kasvanud seoses COVID-19 viirusega ja töötukassa andmetel hakkas see kasvama just 2020.a märtsikuu lõpust, kui kehtestati eriolukord. Vahepealne kiire palgakasv on rahunenud ning keskmine palgatõus hakkab aeglustuma. Riigieelarve projekt ei näe ette ka õpetajate palgatõusu lähiaastatel. Samuti ei tõuse 2021. aastal ka alampalk.

Keskmine brutokuupalk Harjumaal 2020. aasta I kvartalis oli 1 546 eurot ja II kvartalis 1 574 eurot. 2019. aasta keskmine brutokuupalk Harjumaal oli 1 531 eurot (Eestis 1 407 eurot). Statistikaamet arvutab keskmist brutokuupalka (täistööaja eest saadav kogupalk) <https://www.tarkjapalk.ee/palgastatistika/palk-maakonniiti-2020-2021>, Maksu- ja Tolliamet kuu keskmist brutotulu (tegelik väljamakse, ka osajaga töötamine).

2020. aasta on valmistumine uueks Euroopa Liidu 2021 – 2027 eelarveperioodiks. Vabariigi Valitsus on kiitnud heaks selle perioodi struktuuritoetuste planeerimise põhimõtted tuginedes pikaajalisele strateegiale „Eesti 2035“. Harku vald on valmis kasutama kõiki võimalusi struktuurifondidest toetuste taotlemiseks erinevate valdkondade arendamiseks. Selleks tuleb tagada vahendid omaosaluskulude katmiseks. Linnalise piirkonna omavalitsusjuhid on läbi arutanud meetmed, kuhu võiks suunata uuel rahastusperioodil rahalisi vahendeid. Nendeks on koolikohtade rajamine (eriti hariduslike erivajadusega lastele), ühistranspordi arendamine, aga ka jätkuvalt kergliiklusteede rajamine ning kogukonnakeskuste loomine.

Euroopa Liidu 2014 – 2020 rahastamisperioodil taotletud vahendite kasutamine hakkab lõppema, Harku vallas jätkatakse 2021. aastal veel veemajandusprojekti elluviimist Türisalu piirkonnas ning Tilgu sadama II etapi töödega. Valla eelarvest kaetakse nende projektide omaosaluskulud ca 0,5 miljoni euro ulatuses. Veemajandusprojekti teostab Lääne-Harju valla vee-ettevõtte AS Lahevesi ja Tilgu sadama tööde teostajaks on OÜ BauEst.

Eriolukorra ajal muudeti kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 59 ja lisati sellele lõige 15, mille kohaselt tuleb vallavalitsusel eelarve eelnõu koos seletuskirjaga volikogule üle anda hiljemalt **15.detsembriks**.

PÕHITEGEVUSE TULUD

Eelarve põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest (tulumaks, maamaks, reklaamimaks, parkimistasu), kaupade ja teenuste müügist teenitavatest tuludest, toetusfondist saadud vahenditest ja muudest tuludest ning moodustavad valdava osa tuludest.

Põhitegevuse tulude maht on kasvanud võrreldes 2020. aasta alguses kinnitatud eelarvega 1,2% ja suurem lisaelarvega korrigeeritud eelarvest 3,3% võrra.

Maksud

Harku valla maksutulud, eelkõige füüsilise isiku tulumaks, kasvasid eriti jõudsalt aastatel 2017 kuni 2019, kuid 2020. aastal maksulaekumise juurdekasv aeglustus seoses COVID-19 viiruse levikuga. Kui 2017.aastal laekus tulumaksu 15,3 miljonit eurot, siis 2019.aastal 19,4 miljonit eurot. 2020.aasta laekumise prognoos on 20,0 miljonit eurot. Maksumaksjate arvukuse juurdekasv võimaldab prognoosida 2021. aasta eelarvesse 20,62 mln euro suurust tulumaksu laekumist.

2020. aastast hakkas kehtima riigi poolt kohalikule omavalitsusele eraldatava füüsilise isiku tulumaksu määr 11,96%. Jätkuvad läbirääkimised Eesti Linnade ja Valdade Liidu (ELVL) ja riigi esindajate vahel protsendimäära suurendamiseks üle 12% ja kehtestada alates 2022.aastast protsendimääraks 12,18%. Protsendimäära suurendamine 0,03 võrra annab Harku valla eelarvele lisatulu ca 45 000 kuni 50 000 eurot aastas, mis on suhteliselt marginaalse tähendusega. Suurem tõus saavutatakse maksumaksjate arvukuse kasvu ja vallaelanike keskmise palga tõusu abil.

Maksutuludest kõige stabiilsema laekumisega on maamaks. Riigile teeb muret maa väärtuse mitmekordne kasv võrreldes viimase korralise hindamisega 2001.aastal ja sellest tulenev ebaõige maamaks. Kavandatakse uut korralist hindamist 2022. aastal. Kui praegu kehtib elamu-, jm maale maksimaalne maksumäär 2,5%, siis pärast korralist hindamist 0,5% kuni 1%. Kohalikele omavalitsustele kehtestatakse keskmine tasakaalumäär hindamisjärgselt elamumaa puhul 0,26%, ärimaa puhul 0,49%. Lõppeesmärgiks on maamaksu suurendamine kuni 10%. Harku valla eelarvesse laekub aastas 1,27-1,3 mln eurot aastas. Praegu sõltub maksu kasv detailplaneeringute menetlemisest ja maa sihtotstarbe muutmisest väärtuslikuma maa suunas. Kokku tasutakse 2020. aastal Harku valla eelarvesse maamaksu 14 602 kinnistu eest.

Muudest maksudest kehtivad Harku vallas kohalikud maksud: reklaamimaks ja suvine parkimistasu Vääna-Jõesuus, mis on vallaeelarves marginaalse tähtsusega. Reklaamimaksu laekumist on kavandatud 2021. aasta eelarves 20 000 ja parkimistasu 30 000 eurot. 2019. aastal laekus vallaeelarvesse reklaamimaksu 20 775 eurot ja 2020.aasta 9 kuuga 17 247 eurot. Parkimistasu kogutakse suvekuudel ja seda laekus 2019.a 26 794 eurot ja 2020.a 30 766 eurot.

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Kaupade ja teenuste osutamisest teenitud tuludest moodustab põhiosa tulud haridusasutuste majandustegevusest, eelkõige lasteaia kohatasu, mis sõltub Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud alampalga määrast (2021.aastal alampalga määr ei muutu ja on 584 eurot) ning lasteaedades ja koolides kogutud toidurahast. Alates 2018. aasta 1. jaanuarist on vanema osa määr ühe lapse kohta (kohatasu) 20% palga alammäärast kuus. Seda rakendatakse juhul, kui kumbki vanem ei ole Harku valla elanike registris. Määruses olevate erisustega on võimalik tutvuda Riigi Teataja kodulehel aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/406012018015?leiaKehtiv>

Selle tuluosa suuremad laekumised tulevad veel haridusteenuse müügist teistele omavalitsustele ja Tabasalu Muusikakooli õppemaksudest. Teiste omavalitsuste lapsi käib Harku valla lasteaedades 33 ja koolides 124.

2020. aasta eelarvesse lisandunud Harku Sotsiaalkeskuse teenuste müügist on teenitud 9 kuuga 39 235 eurot (2021. aasta eelarve 54 000).

Kokku kavandatakse vallaeelarvesse teenida tulusid kaupade ja teenuste müügist 1,568 miljonit eurot.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Riigieelarvest eraldatavate vahendite hulk ei olnud eelarve koostamise ajaks selge, kuid lähiaastatel omavalitsustele toetusfondi vahendeid ei suurendata.

Riigieelarvest kantakse Harku vallale üle maksutulusid ja eraldatakse vahendeid toetusfondist, et tagada kohaliku elu korraldamine ja vajalike teenuste osutamine vastavalt seadustele. Milliseid vahendeid toetusfondist omavalitsustele eraldatakse? Eraldamise aluseks on Vabariigi Valitsus poolt 2015.aastal vastu võetud määrus „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ <https://www.riigiteataja.ee/akt/130012018020>

Kõige rohkem toetust antakse üldhariduskoolide pidamiseks õpetajate, direktorite, õppealajuhatajate tööjõukuludeks, nende täienduskoolituseks, õppekirjanduseks, koolilõunaks ning tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks (2020.a 4 miljonit eurot). Täpne üldhariduskoolide

pidamiseks antava toetuse summa suurus sõltub õpilaste arvu muutusest EHIS (hariduse infosüsteem) andmetes 10.novembri 2020.a. seisuga. 2021. aastaks esialgu kavandatud õpetajate palgatõusu vahendeid ei eraldata. Vahendeid suurendatakse vaid õpilaste arvu suurendamise tõttu.

Veel eraldatakse vahendeid koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukuludeks (2020.a 83 520 eurot), et motiveerida omavalitsusi suurendama õpetajate palka. Toetust saavad need, kes hoiavad lasteaia õpetaja palga vähemalt 90% ja magistrikraadiga õpetaja palga 100% tasemel üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast. Harku vallas on see tagatud.

Veel eraldatakse riigieelarvest vahendeid 2017. aastal käivitatud huvitegevuse toetuskeemi noorteprogrammi eesmärkide saavutamiseks, et teha huviharidus kättesaadavamaks 7-19 aastastele noortele (2020.a 153 668 eurot).

Vahendeid eraldatakse ka teedehoiu korraldamiseks. Algselt eraldati Harku vallas 2020. aastal 237 014 eurot, kuid COVID-19 tõttu suurendati vahendeid 242 569 euro võrra.

Sotsiaalse eesmärgiga eraldatakse vahendeid, mida saab kasutada raske ja sügava puudega laste lapsehoiu-, tugiisiku-, sotsiaaltranspordi- või muudeks sotsiaalteenusteks, mis aitavad vähendada raske ja sügava puudega lapse perekonna hoolduskoormust ja puudest tulenevat lisavajadust.

Asendus- ja järelhooldusteenuse vahendeid eraldati omavalitsustele 2020.a esialgu 165 749 eurot, hiljem lisandus veel 15 939 eurot.

Eraldatakse vahendeid ka matusetootuste (2020.a 26 002 eurot) ja toimetulekutoetuste (2020.a 29 373 eurot) maksmiseks. Toimetulekutoetuste eraldust kavandatakse järgmisel aastal suurendada.

1 970 eurot eraldati 2020. aastal rahvastiku- ja perekonnaseisutoimingute läbiviimiseks.

2020. aastal eraldati Harku vallale riigieelarvest 5 369 178 eurot. 2021. aasta eraldus ei olnud eelarve koostamise ajaks selgunud.

Juhul kui kevadel 2021. korraldatakse rahvaküsitlus abielu mõiste küsimuses, eraldatakse selle korraldamiseks vahendid kohalikule omavalitsusele riigieelarvest, mille suurus ei ole hetkel veel teada.

Muud tulud

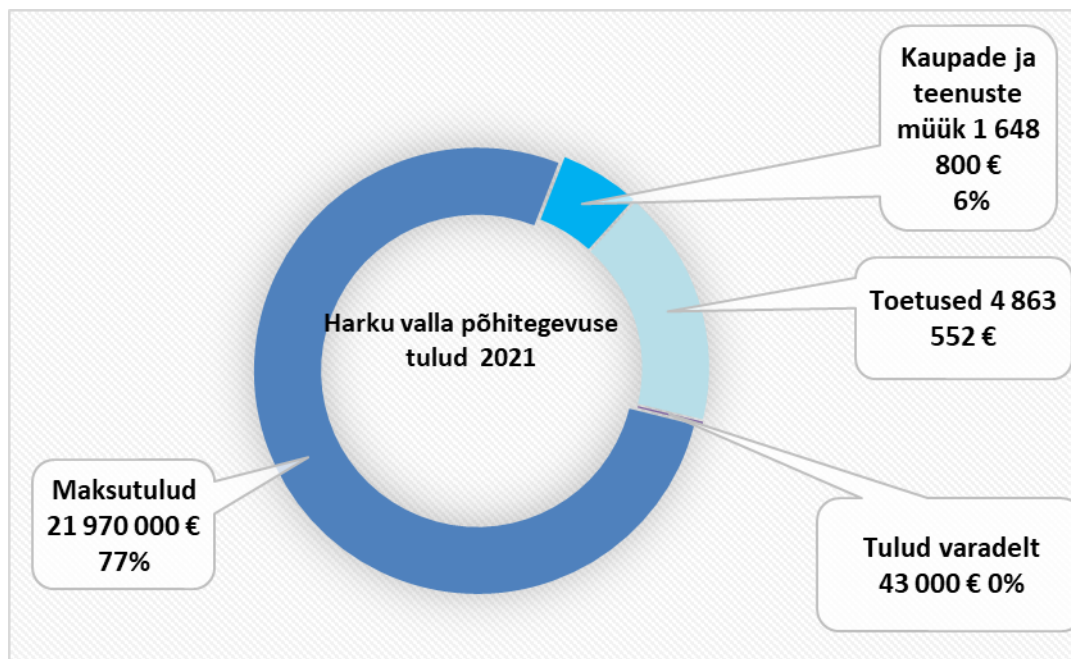
Muude tuludena laekuvad Harku valla eelarvesse vee erikasutustasu ja trahvid, mida ei ole võimalik ette planeerida.

2021. aasta vallaelarve põhitegevuse tulude maht on kavandatud kokku 28 525 352 eurot.

Allolevas tabelis on ka võrdlus varasemate aastate laekumisega eelarveosade lõikes.

Tulud (tuh €):	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Maksutulud	20 884	20 735	21 970
sh tulumaks	19 363	19 400	20 620
sh maamaks	1 274	1 300	1 300
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 471	1 472	1 649
Saadavad toetused	4 691	4 533	4 864
Muud tulud	63	42	43

Ülevaade Harku valla 2021.aasta põhitegevuse tulude struktuurist annab allolev diagramm.

Tulude struktuuris võrreldes eelmiste aastatega suuri muutusi ei ole. Makstutulude osakaal on endiselt suur ja moodustab 77% põhitegevuse tulude kogumahust.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulud jaotatakse majandusliku sisu järgi antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks, mille hulgas ei planeerita põhivara amortisatsiooni ja ümberhindlust, põhivara soetamiseks antavat sihtfinantseerimist, finantskulusid ja põhivara soetamisega kaasnevat käibemaksu.

2021.a eelarves on põhitegevuse kulude kasv 6,9%, mis on suurem planeeritust. Kui 2019. aastast alates saavutati optimaalne ja stabiilne põhitegevuse kulude tase, siis uute asutuste tegevuse käivitamisega on põhitegevuse kulud kasvanud kiiremini põhitegevuse tuludest. Põhitegevuse kulude maht on 2021. aasta eelarves kavandatud 24 809 390 eurot, mis on 3 715 962 euro võrra väiksem põhitegevuse tuludest.

Tulude ja kulude vahe annab põhitegevuse tulemi, mis peab olema positiivne. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulemi, seda suurem on omavalitsuse laenuvõimekus.

Viimasel kahel aastal on põhitegevuse kulud jagunenud ja jagunevad 2021.aastal alljärgnevalt.

Kulude muutus (tuh €):	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Antavad toetused	1 453	1 636	1 823
Muud tegevuskulud	20 054	21 573	22 986

Harku valla eelarvest rahastatakse 18 hallatavat asutust (13 haridusasutust, 2 kultuuriasutust, lastehoiu asutus, sotsiaalkeskus), eakate päevakeskust ja sihtasutust. Kokku on valla palgalisi töötajaid 470.

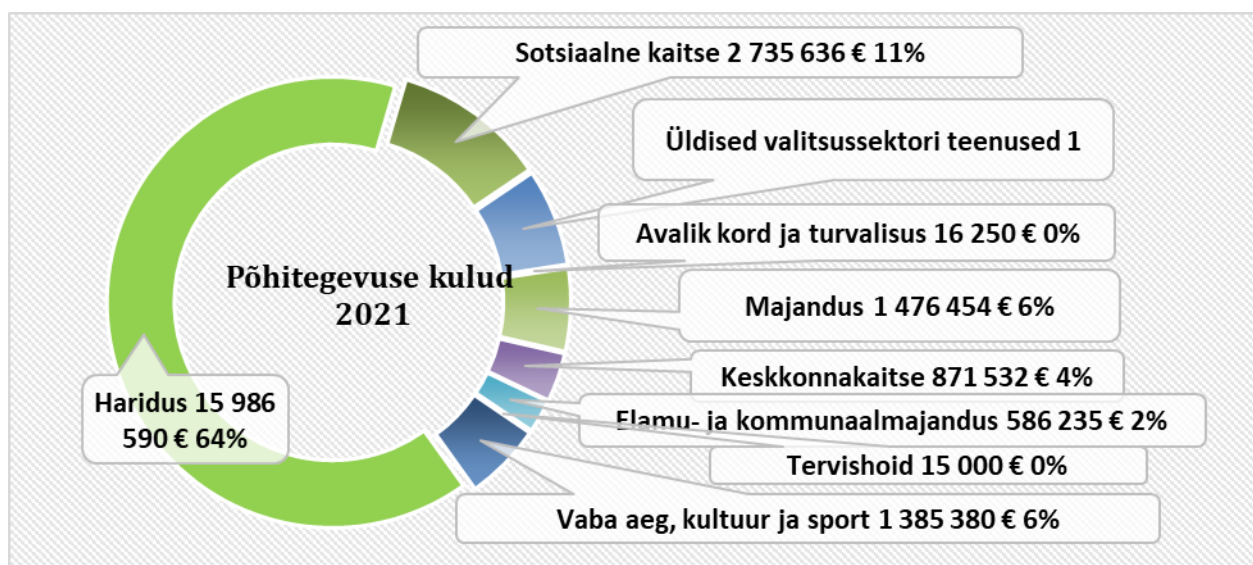
Tegevusalade lõikes on põhitegevuse kulud aastatel 2019 kuni 2021 alljärgnevad.

Valdkond (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
I Valitsemissektori teenused*	1 165	1 644	1 736
II Avalik kord ja turvalisus	21	20	16
III Majandus	1 241	1 412	1 476
IV Keskkonnakaitse	882	909	871
V Elamu ja kommunaalmajandus	625	717	586
VI Tervishoid	64	15	15
VII Vaba aeg, kultuur, sport	1 189	1 210	1 385
VIII Haridus	14 231	14 975	15 987**
IX Sotsiaalne kaitse	2 004	2 306	2 736

* aastate erinevuse põhjustab reservfond

**riigieelarve toetusfondist 2021.a eraldatavad vahendid muutuvad

Allpool ülevaade Harku valla 2021. aasta eelarve põhitegevuse kulude struktuurist.

Allpool lühiülevaade ja selgitus suurematest muudatustest 2021. aastal võrreldes varasemate aastatega valdkondade lõikes.

Üldised valitsemissektori teenused

Valitsemiskulude eelarve 2021. aastal on 1 736 313 eurot.

Kui eelmise aasta eelarves olid selle valdkonna suuremad muudatused seotud personalikulude kasvuga ja uue osakonna, IT osakonna moodustamisega vallavalitsuses, siis 2021.aastal suurenevad kulutused seoses infotehnoloogia arendusprotsesside käivitamisega ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste korraldamisega.

Üldise valitsemissektori teenuste eelarvest tasutakse ka Harku valla osalemine omavalitsusliitudes. Harku vald on Harjumaa Omavalitsuste Liidu ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu liige. Kokku on kavandatud nende liitude töös osalemiseks 35 532 eurot.

Valitsemise tegevusvaldkond sisaldab ka reservfondi, mille suurus jääb üldjuhul 1% piiresse eelarve põhitegevuse tulude mahust. Kogemused kinnitavad, et sellises suures reservfondi aasta jooksul ära ei kasutata. Lähtudes soovitustest on 2021. aasta eelarvesse kavandatud 286 000 eurot.

Avalik kord ja turvalisus

Avaliku korra ja turvalisuse eelarve on 2021. aastal 16 250 eurot.

Selles valdkonnas suuri muudatusi kavandatud ei ole ja kulutused avaliku korra kaitseks moodustavad eelarvest marginaalse osa. Sellest finantseeritakse valla erinevatesse paikadesse paigaldatud valvekaamerate hooldust ning toetatakse kodanikukaitse vabatahtlike ühinguid, kelleks Harku vallas on Harjumaa Päästeselts, Väana Vabatahtlik Tuletõrjeühing ja Tilgu Merepääste Selts. Eelarve on vähenenud, sest Tallinna abitelefoni 1345 lõpetas tegevuse.

Majandus

Majanduse eelarve moodustab 2021. aasta vallaeelarves 1 476 454 eurot ja on kasvanud võrreldes 2020. aasta eelarvega 5% (64 000 eurot).

Majanduse eelarveosa koosneb kaheksa valdkonna eelarvest, kus arvestatakse maakorralduse, elektrienergia, soojamajanduse, vallateede korrashoiu, ühistranspordi korralduse, turismi, üldmajanduslike arendusprojektide ja planeeringute ning majandustegevuste halduseks tehtavaid kulutusi.

Valdkondade eelarved on jäänud varasemate aastate tasemele, välja arvatud ühistranspordi korraldamine ja turismi arendamine. Kui kulutused 2019. aasta eelarves ühistranspordile vähenesid, siis 2020. ja 2021. aastatel on kulutused hakanud uuesti kasvama. Ühistranspordialast tegevust korraldab Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus on alustanud uue õpilasliinide hanke ettevalmistamist ja 2021. aasta õppeaasta algusest peaks Harku vallas teenust osutama uus vedaja. Maksumuse teeb kallimaks sõidukilomeetrite arvu oluline kasv. Eesmärgiks on kõikide laste tasuta sõit kooli ja tagasi.

Ühistranspordi korraldamiseks on eelarve kasvanud 2020. aasta 320 834 eurolt 2021. aastal 449 720 eurole.

Arengukavade, uuringute ja vallale vajalike detailplaneeringute koostamiseks vajalikke vahendeid on kavandatud 2021. aasta eelarvesse 81 150 eurot. Suuremad tööd on valla teede teemaplaneering, rannaala teemaplaneering, lõpetada tuleb mitmed pooleliolevad detailplaneeringud.

Kasvanud on kulud majanduse haldusele ühe ametikoha moodustamise tõttu. 1. aprillist 2021 on kavas tööle võtta teine teede spetsialist. Kulutused majanduse haldusele moodustavad 2021. aasta eelarves 728 547 eurot.

Kokkuvõtte majanduse eelarve muutusest aastatel 2019 kuni 2021 on allolevas tabelis.

Majandus (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
-------------------------	-------------------------	----------------------------	-------------------------

Maakorraldus	34	35	38
Elektrienergia	6	25	0
Vallateede ja -tänavate remont, järelevalve ja liikluskorraldus	221	198	174
Ühistranspordi korraldus	238	345	450
Turism	0	11	5
Üldmajanduslikud arendusprojektid, planeeringud	62	93	81
Muu majandus (sh majandusalaste tegevuste haldamine)	674	706	729

Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse kulud moodustavad valla 2021. aasta eelarves 871 532 eurot, mis on 4,3% vähem kui 2020. aasta eelarves.

Võrreldes 2020. aastaga on kasvanud vahendid jäätmekäitluse korraldamiseks ja vähenenud heitveekäitluse korraldamiseks. Avalike alade hoolduse kulud on jäänud samale tasemele.

Kõige rohkem eelarvelisi vahendeid kasutatakse teede ja tänavate suviseks ja talviseks hoolduseks summas 562 tuh eurot.

Alates 2020. aasta novembrikuust ei kompenseerita vallaeelarvest sademevee juhtimisest tekkinud kulusid osaühingule Strantum. See võimaldab kokku hoida heitveekäitluseks vajalikke eelarve vahendeid 50 000 euro võrra. Samas suurenevad kulutused hallatavatel asutustel vee- ja kanalisatsiooniteenuse ostmise eest.

Lisaks finantseeritakse sellest eelarveosast heakorraldust läbiviimist, valla haljasalade heakorraldamist, kraavide puhastamist ja peamagistraalide kaunistamist. 2021. aastal on kavas osaleda projektis „Harku valla jäätmemajanduse terviklik kogumissüsteem“ omaosaluskuludega 36 900 euro ulatuses. Selle projekti käigus on kavas soetada 522 kodukompostrit ja rajada jäätmemaju.

Haljasalasid ja mänguväljakuid, mida korras hoitakse, on kokku ligi 661 000 m².

Korras hoitavaid mänguväljakuid on 12 ja mängukohti 7.

Kulud keskkonnakaitsele aastatel 2019 kuni 2021 on alljärgnevad.

Keskkonnakaitse (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Jäätmekäitlus	28	36	60
Avalike alade hooldus	763	788	788
Heitveekäitlus	91	85	23

Elamu- ja kommunaalmajandus

Valdkonna eelarvesse on kavandatud 586 235 eurot ja kulud on vähenenud võrreldes 2020. aastaga 14%.

Finantseeritakse elamumajanduse arendamiseks, veevarustuse ja tänavavalgustuse korraldamise ning muudeks kommunaalmajanduse otstarbeks tehtavaid kulutusi.

Muu otstarbega kulud on valdkonna haldamiskulud, kalmistute ülalpidamine, lemmikloomade püüdmise ja hoidmise ning jõulukaunistuste paigaldamisega seotud kulud.

Elamumajanduse arendamise valdkonna kulud koosnevad peaasjalikult vallamaja, valla omandis olevate eluruumide korrashoiu ja vallavara kindlustamise kuludest. Vallamaja remondile 2021. aastal tähelepanu ei pöörata, vajalik on teostada mõned pisiremondid ja keskenduda uue vallamaja rajamisele.

Munitsipaalomandis olevatest ruumidest on kavas remontida üks üürikorter Tabasalu alevikus asuvas kortermajas.

Tänavavalgustuse üleviimine LED valgustitele jätkub. Selle tulemusena on vähenenud elektrienergia tarbimine nendel liinilõikudel, kus valgustite vahetus on juba toimunud ca ühe kolmandiku võrra. Lisaks valgustitele alustakse ka elektrikilpide ja kontrollrite vahetusega, et viia kogu valgustus Harku vallas kaugjuhitavaks. Kulutused tänavavalgustuse elektrienergiale moodustavad 2021. aasta eelarves 140 tuh eurot, mis on vähem kui 2020. aastal.

Vähenenud on kulutused muu elamu- ja kommunaalmajanduse haldamise valdkonnas. Kui 2020. aastaks kavandati 250 453 eurot, mida lisaelarvega vähendati 144 173 eurole, siis 2021. aasta eelarve 152 453 eurot. Kasvanud on selle valdkonna kulud - lemmikloomade püüdmine ja hoidmine ning jõulukaunistuste paigaldamine.

Elamu-ja kommunaalmajanduse kulud aastatel 2019 kuni 2021.

Elamu-ja kommunaalmajandus (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Elamumajanduse arendamine	203	167	144
Veevarustus	2	2	2
Tänavavalgustus	284	289	287
Muu elamu-ja kommunaalmajandus	137	259	152

Tervishoid

2019. aastal valminud Tabasalu Tervisekeskuses töötavad Tabasalu perearstid ning Harku valla kasutuses on mõned ruumid, mille eest makstav tasu on marginaalne. 2021. aasta eelarves on arvestatud vahendid kommunaalkulude eest tasumiseks summas 15 000 eurot. Tervisekeskuse üldpind kokku on 950 m², millest ca 15% on Harku valla kasutuses. Valla poolt kasutatavate ruumide hulgas on nõustamise ruumid, mitmed tehnoruumid ja osaliselt galerii ning fuajee.

Vaba aeg, kultuur, sport

Vaba aja, kultuuri ja sporditöö eelarvesse on kavandatud 2021. aastaks 1 385 380 eurot, mis on 14% enam, kui aasta varasemas eelarves.

Selle eelarveosa mitmete valdkondade kulutused on kasvanud, mis näitab Harku valla tähelepanu suurendamist valdkonna vastu. Suurt tähelepanu on pälvinud laste huvitegevuse toetamine. 2020.aastal vastuvõetud otsuste elluviimist on kavandatud jätkata ka 2021. aastal.

Kulude muutusest aastatel 2019 kuni 2021 annab ülevaate allolev tabel.

Vaba aeg, kultuur, sport (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Sporditegevus	336	344	478
Puhkepargid, mänguväljakud ja supelrannad	103	114	102
Vaba aja- ja kultuuri tegevused	172	155	159
Kogukonna arengule suunatud tegevus	99	82	102
Raamatukogud	282	280	293
Rahva -ja kultuurimajad	48	52	48
Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	105	119	138
Spordi, vaba aja ja kultuuri haldamine	43	64	65

Millised muudatused on sporditegevuse ja teenuste toetamisel? Alates 2017. aastast hakati eraldama vahendeid ka riigieelarvest. Eraldise suuruse arvutamisel võetakse aluseks on 7 kuni 19-aastaste laste arv. Harku vallas elab Rahandusministeeriumi andmete alusel 2020. aastal selles eas lapsi 2 994 ja vahendeid eraldati 153 668 tuhat eurot.

Spordiklubidele eraldatakse vallaeelarvest vahendeid 24 eurot kuus ühe lapse kohta, juhul kui lapsevanem on 1. detsembriks PAI elektroonilises andmebaasis kinnitanud lapse osalemise vastavas klubis. Kui 2020. aastal eraldati klubidele vahendeid 11 kuu eest, siis 2021. aastast hakatakse toetama 12 kuu eest.

Andmebaasis märkis ennast huvitegevusega tegelevaks 2019. aastal 1022 õpilast ja 2020. aastal 1007 last. 2021. aasta eelarves on arvestatud 1091 lapse kinnitusega. Ühes kuus tuleb vallaeelarvest teha väljamakseid klubidele ca 25 000 eurot.

Jätkuvalt on eelarves toetus 30 000 euro ulatuses edukamale valla klubile.

2020. aastal kinnitas volikogu vahendid nende klubide toetamiseks, kes kasutavad osaühingule Strantum kuuluvaid spordirajatisi. Nende klubide eest tasutakse rajatiste kasutamise arved 1/3 ulatuses. See põhimõte kehtib ka 2021. aastal. Eelarves on kavandatud selleks 90 000 eurot.

Projektipõhiseid sporditoetusi on kavandatud eelarves 23 000 eurot. Toetuse ülemmäärad 2021. aastaks on kinnitatud Harku Vallavalitsuse 01.septembri 2020. aasta korraldusega nr 489.

Jätkuvalt kavandatakse vahendid ka töötajate tervise eest hoolitsemiseks, et suurendada nende töövoimet. Kasutusel on Sport-ID valla teenistujatele ja hallatavate asutuste töötajatele, kes on selleks soovi avaldanud.

Selles eelarveosas planeeritakse ka vahendeid puhke- ja loodusparkide, terviseradade, mänguväljakute ja supelrandade korrashoiuks. Kui 2020. aastal arvestati eelarves selleks 113 635 eurot, siis 2021. aasta eelarves on kavandatud 102 135 eurot. 2020. aastal oli plaanis alustada Väana mõisapargi hoolduskava elluviimisega, kuid see töö on nihkunud. Siiani on tehtud mõisapargis hooldusraiet ja vajaduse korral langetatud ohtlikke puid.

Korras tuleb hoida Tabasalu looduspargi ja Harku metsa terviserajad. Tabasalu looduspargi taristu – loodusõpperajad, viidad, pääsud mere äärde, pingid ja piirded ohtlikesse kohtadesse on kavas korrastada Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt 2021. aastal. Harku metsa terviseradade hooldamine on kokku lepitud Tallinna Kommunaalametiga, kes korraldab radade valgustamist, Harku vald radade korrastamist.

Harku valla valmisolek on loodud ka suusaradade sisseajamiseks ja hooldamiseks erinevates valla piirkondades juhul, kui lumeolud seda võimaldavad.

Mänguväljakute ja supelrandade korrashoiuks vahendeid suurendatud ei ole. Valla korras hoida on 12 mänguväljakut ja 7 mängukohta, 2021. aastal lisanduvad Sinilille 22 ja Taverni tee 3 Tiskre külas. Supelrandadest hoitakse korras Väana-Jõesuu randa ja Tilgu, Tabasalu ning Suurupi supluskohti.

Vabaaja ja kultuuri tegevusteks on kavandatud 158 600 eurot, millest 61 000 euroga toetatakse projektipõhiseid tegevusi (külade päev, teised kultuuriüritused). 2020. aastal jäi enamik suuremaid ülevallalisi kultuuriüritusi ära ja nende toimimine ei ole kindel ka 2021. aastal. Lisaks iga-aastasele Tabasalu Päevale on kavas tähistada ka Harku valla taasloomise 30.aastapäeva erinevate ürituste ja kaunistustega.

Vahendeid kogukonna arengule suunatud tegevuste kaasfinantseerimiseks on suurendatud. Projektide kaasfinantseerimine on jäänud 2020. aasta tasemele, kuid küla- ja kogukonnakeskuste finantseerimine on kasvanud seoses ühe keskuse lisandumisega. Vallaeelarvest toetatakse 4 keskust: Muraste, Vääna, Vääna-Jõesuu ja Tiskre-Alasniidu-Harkujärve. Selleks on eelarves eraldatud 77 069 eurot. Finantseerimise aluseks on eelmise aasta III kvartali mediaanpalk.

Raamatukogude reformimine jõudis lõpule ning selle tulemusena ühendati kolm Harku vallas töötavat raamatukogu – Tabasalu, Vääna ja Harku. Kokku on raamatukogudele arvestatud 2021. aastaks vahendeid 293 470 eurot. Lähiaastatel algab ilmselt raamatukogu erinevate harude töö automatiseerimine, mis seisneb nn. Attune RFID süsteemide paigaldamises. Süsteem võimaldab teavikuid kiiresti leida ilma inimkäte abita. 2021. aastal on kavas alustada Vääna harule uute ruumide ettevalmistamisega Vääna-tall-tõllakuuris.

Kumna Kultuuriaida eelarve on 2021. aastal vähenenud ja moodustab 47 550 eurot. Kultuuriaida peamiseks ülesandeks on korraldada elanike teenindamist ning viia läbi üritusi ja huviringe lastele, sisustada nende koolivaheaegu, olla vallavalitsuse käepikendus keskusest kõige kaugemale jäävas külas.

Valla kommunikatsiooni ja maine korraldamiseks on vahendeid suurendatud ning 2021. aasta eelarves on kavandatud 138 307 eurot. Suurenemine on kavandatud personalikulude kasvus, sest 2020. aasta keskel asus tööle üks kommunikatsioonispetsialist. Kavandatud vahendite eest antakse välja valla ajalehte, varustatakse elanikke erinevate voldikute ja infomaterjalidega, viiakse läbi maineüritusi ja tellitakse mõned mainevideod.

Tuluna teenitakse vahendeid vallaeelarvesse ajalehe reklaamidelt ning 2020. aasta 10 kuuga oli kokku teenitud 13 345 eurot, 2019. aasta samal perioodil 17 557 eurot.

Spordi, vaba aja ja kultuuritegevuste haldamise kulud on jäänud eelmise aasta tasemele ja on kokku 64 949 eurot. Sellest eelarveosast finantseeritakse kahe töötaja kulud.

Haridus

Valla haridusvõrk ja hariduse andmine on jätkuvalt aktuaalne. Kohti ja vajadusi, kuhu rahalisi vahendeid suunata, on väga palju.

1.mai 2020.a seisuga elas Harku vallas 4 547 alla 19 aasta vanust last, 3 ja enama lapselisi peresid oli 430.

Hariduskulud omavad valla põhitegevuse kuludes kõige suuremat osa ja moodustavad 64,4% kogukuludest, kusjuures riigieelarvest eraldatavate vahendite täpne hulk ei ole teada ja need selguvad 2021. aasta alguses. Hariduse põhitegevuse kulude kasv on igal aastal kiirem teiste valdkondade kulude kasvutempost. 2019. aastal kinnitati eelarve mahuks 14 231 159 eurot ja 2020. aasta eelarves on kinnitatud 14 975 092 eurot, siis 2021. aastal on kavandatud kulused 15 986 590 eurot.

Kõige valusamad küsimused on lasteaiakohtade tagamine, koolikohtade tagamine ja milliseks kujuneb õpetajate palk 2021. aastal?

Riigieelarves õpetajate palgatõusu ette ei nähta ja palgad külmutatakse 2020. aasta tasemel. Arvestades ebakindlust majanduses ja maksude laekumises seoses viiruse levikuga, ei ole ka Harku valla eelarves haridustöötajate, sealhulgas õpetajate palgatõusu 2021. aastal kavandatud.

2020. aasta eelarves suurendati koolide ja lasteaedade töötajate palgafonde 5% võrra ja see jääb kehtima ka 2021. aastal. Lisatasude, muutuvpalga ja haigushüvitiste protsente ei ole muudetud.

Alusharidus. Harku vallas on 7 lasteaeda, kus on koos valla lastehoiuga 48 rühma ja rühmad ka Väana Mõisakoolis.

Harku valla lasteaedades käivaid lapsi on 931. Teiste omavalitsuste lasteaedades käib 60 last, sealhulgas Tallinnas 53 last ja eralasteaedades 22 last. Harku vald tasub Tallinnale ühe lapse aia koha eest 264,85 eurot, aasta tagasi oli koha maksumus 244,15 eurot. Teiste omavalitsuste lapsi käib Harku valla lasteaedades 33. Nendega arveldatakse koha maksumuse põhiselt. Koos palgatõusuga on tõusnud ka ühe koha arvestuslik maksumus.

Harku valla eelarvest kaetava osa arvestuslik maksumus lasteaedades aastatel 2019 kuni 2021.

Lasteaed	2019	2020	2021
Tabasalu Lasteaed Tibutare	341,08	373,98	380,18
Harku Lasteaed	403,78	387,94	382,52
Teelahkme Lasteaed	314,08	355,15	371,08
Rannamõisa Lasteaed	354,84	359,39	350,91
Pangapealse Lasteaed	308,35	341,38	397,05
Alasniidu Lasteaed	520,40	587,58	570,97
Harkujärve Lasteaed	X	470,70	425,91

Lasteaia koha arvestusliku maksumuse hulka arvatakse majandamiskulud, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulud. Vanemate poolt makstud tasud arvatakse maha.

2021. aastal on plaanis paigaldada mooduleid lasteaiakohtade puuduse leevendamiseks arvatavasti Tiskresse ja Väana-Jõesuusse. Avatakse Montessori rühm Merikülas.

Üldharidus. Harku vallas tegutseb 5 üldhariduskooli. Ehitamisel on Tabasalu hariduslinnak, kuhu rajatakse põhikool ja riigigümnaasium.

Kuna kooliealiste laste arv on suurenenud, siis on kohtade loomine hädavajalik. Valla üldhariduskoolides õpib 1 923 õpilast (2019.a 1 874), erakoolides 298 õpilast (2019.a 275), teiste omavalitsuste koolides 690 õpilast (2019.a 670), sealhulgas Tallinnas 602 (2019.a 584), Keilas 45 ja riigikoolides 22 (2019. a 17). Tallinnas käivatest lastest käib põhikoolis 381 last ja gümnaasiumis 225 last. Kohatasu on 75,55 eurot.

Teiste omavalitsuste kooliealisi lapsi käib Harku valla koolides 124.

Teiste omavalitsustega, kelle kohamaksumus on kõrgem, kehtib arveldamisel rahandusministeeriumi poolt kinnitatud ülemmäär 92 eurot ühe lapse kohta.

Lisaks igapäevase õppetöö korraldamise finantseerimisele tehakse haridusasutustes ka muid kulutusi, eelkõige investeeringuid, millest on täpsemalt juttu investeeringutegevuse alaosas.

Huviharidus. Noorte huvihariduse ja -tegevuseks tehakse lisaks spordiseltside ja klubide toetamisele, mida käsitleti vabaaja, kultuuri ja spordi eelarveosa kirjelduses, kulutusi ka valla poolt moodustatud huviharidusasutuste - Tabasalu Muusikakooli ning Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutuse ülalpidamiseks. 2021. aasta eelarves on huvihariduse finantseerimiseks kavandatud 1 362 579 eurot (2020.a 1 272 662 eurot) ja kulud on jätkuvalt kasvutrendis. Harku vallas koolides huviharidust pakkuva Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutusele eraldatakse 510

000 eurot ja Tabasalu Muusikakoolile 580 579 eurot. Sihtasutus tegeleb huviringide töö korraldamisega Tabasalus, Murastes ja Harkujärvel, Väänas, Vääna-Jõesuus, Merikülas ja Kumnas ja pikapäevarühmade töö korraldamisega Tabasalu Ühisgümnaasiumis ja Muraste koolis.

Noorsootöö korraldamisega tegeletakse Tabasalus, kus ollakse üüripinnal, kuid soov on minna koolile lähemale, Harkujärvel, kus kasutuses on üks eramu, mida saaks vajadusel laiendada, Vääna-Jõesuus, kus kasutada on üks väike tuba ja Väänas, kus tehakse mobiilset noorsootööd.

Tabasalu Muusikakoolis omandab pilliõpet üle saja lapse, kunstiosakonnas käib 20 last ja ettevalmistusklassis 20 last. Muusikakooli õppemaks on seotud alampalga määraga 584 eurot ja moodustab 15% sellest. 2021. aastal on Tabasalu Muusikakool kavas ümber kolida Tabasalu Ühisgümnaasiumi algklasside majja.

Harku valla eelarvest tasutakse huvihariduse eest ka teistele omavalitsustele. 2020. aasta sügisperioodil käis Tallinna huvikoolides 111 last ja Keilas 4 last. Tallinnas käib 82 last huvialakoolide huviringides, kus õppekoha arvestuslik maksumus on 63,57 eurot, kunstikoolides 17 last ja muusikakoolides 14 last. Kokku tasutakse Tallinna linnale huvihariduse eest 10 611 eurot kuus.

Hariduse projektide ja arendustegevuse vahenditest makstakse stipendiumi vahetusõpilastele, tunnustatakse koolide lõpetajaid ja ainekonkurssidel hästi esinenud õpilasi ning korraldatakse õpetajate päeva üritusi. Vahendeid in kavandatud selleks 48 600 eurot.

Üks selle eelarveosa suurem muudatus on hariduse haldamise valdkonnas. Kavas on tugispetsialistide järk-järguline ületoomine hallatavate asutuste koosseisust esialgu valla haridusosakonna koosseisu ning hiljem luua eraldi valla tugikeskus hallatava asutusena. See ei tähenda, et mõni asutus jääks tugispetsialistist ilma, vaid seda, et haridusosakonnal avaneb võimalus suunata tugispetsialiste ka nendesse lasteaedadesse ja koolidesse, kus tugispetsialistide palkamine on olnud raskendatud ja nad töötavad ilma spetsialistideta. Lisaks moodustakse juurde üks üldharidusspetsialisti ametikoht. Muudatuste tulemusena vähenevad mõnede hallatavate asutuste personalikulud, suurenevad aga hariduse halduse personalikulud. Muudatuse tõttu on kasvanud hariduse haldamise valdkonna eelarve 51% ja kulud 2021. aastal on 175 574 eurot.

Sotsiaalne kaitse

Harku vallas on viimastel andmetel pensioniealiste elanike osakaal kogu elanikkonnast 14,4% ja nende keskmine vanus 71 aastat. Väiksem pensionäride osakaal elanikkonnast on vaid Rae ja Kiili valdades. Keskmine pension Harku vallas on 579 eurot ning alla 250 euro suurust pensioni saavad 79 inimest.

Puudega inimesi elab Harku vallas 614, mis on ca 4% elanikkonnast. Lapseealisi puudega inimesi elab Harku vallas 94, tööealisi 252 ja eakaid 268.

Erihoolekande teenusel on 16 valla elanikku, ootelehel 5.

Erinevaid andmeid omavalitsuste ja kogu riigi kohta on võimalik leida sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: <https://www.ensib.ee/et/organisatsioon-kontaktid/statistika-ja-aruanne>

Sotsiaalvaldkonna eelarveks on 2021. aastal planeeritud 2 735 636 eurot, mis on 18,6% suurem kui 2020. aastal, kui vahendeid oli kasutada 2 306 135 euro ulatuses.

Eelarve on kahel järjestikul aastal suurenenud ca 18%. Eelarve kasv on suur, kuid riigi poolt kavandatakse pidevalt täiendavate ülesannete andmist kohalikele omavalitsustele, mistõttu valdkonna tähtsus ja koos sellega ka kulud kasvavad.

Sellele aitab kaasa ka COVID-19 viirus, mis on suurendanud oluliselt sotsiaaltöötajate töökoormust. Harku Vallavalitsuse sotsiaalosakonna koosseisu moodustatakse 2021. aastal kaks täiendavat sotsiaalhoolekande spetsialisti ametikohta. Lisaks sotsiaalteenuste kasvule on suurenenud kohtule esitatavate arvamuste ja dokumentide maht, kuna kasvanud on eeskoste määramiste osakaal ja mittenõustumised esimese astme kohtuotsustega.

Muudatusi on kavas teha eralastehoiu toetamisel, mis samuti suurendavad eelarve mahtu. Lastehoiu ja koduse lapse hoidmise toetamiseks on kavandatud kasutada 699 000 eurot. Samas on selgusetu Tabasalu Lastehoiu tulevik, kuna Tabasalu aleviku keskosa detailplaneering on kehtestatud ning piirkonna kiire arendamise plaani korral, tuleb Tabasalu Lastehoid sulgeda. See võib juhtuda juba 2021. aasta sügisest.

Uue hallatava asutusena töötab ja osutab sotsiaalteenuseid Harku Sotsiaalkeskus Harku alevikus Aia tn 5. Keskus on tänaseks suures osas mehitatud, varustatud vajaliku sisustuse ja transpordivahendiga ning klientidele avatud. Sotsiaalkeskuse kulud 2021. aasta eelarves on 411 101 eurot.

Eakate Päevakeskuses töötab üks töötaja. Päevakeskus pakub erinevaid teenuseid ja ringide toimimise võimalusi meie valla kõige eakamatele elanikele. Päevakeskuse kulud on jäänud eelarves 2020. aasta tasemele ja 2021. aasta eelarve on 33 800 eurot.

Sotsiaaltoetuste määrad ei ole suurenenud ja kehtivad määrad on kinnitatud Harku Vallavolikogu 29.11.2018 määrusega nr 15.

Toimetulekupiir kuus ühe pereliikme kohta on 350 eurot (netosissetulek).

Kehtivad hooldajatoetuse määrad on kehtestatud Harku Vallavalitsuse 29.01.2019.a korraldusega nr 27. Täisealise sügava puudega isiku hoolduse korral makstav hooldajatoetus on 75 eurot kuus ja raske puudega isiku hoolduse korral on toetuse summa kuus 45 eurot.

Hooldusel olevaid täiskasvanuid on üle 45, arv on kuude lõikes erinev.

Koduhoolduse teenusel on üle 50 üksi elava eaka, kes oma igapäevaeluga päris iseseisvalt enam toime ei tule ning vajavad seetõttu abi koduhooldustöötajatelt. Seda teenust osutavad neli hooldustöötajat. Talveperioodil teenust vajavate eakate arv suureneb.

2019. aastast töötab Tabasalus eraomandis olev hooldekodu Pihlakodu, kelle poolt pakutavate teenuste pakett võimaldab vajadusel vallaelanikel neid kasutada ning loob abivajaja lähedastel võimaluse igapäevaselt tööl käia.

2021. aastal käivitub erihoolekande teenust pakkuv Liikva Päikesekodu Liikva külas. Kas ja millise osaga hakkab Harku vald selle tööd toetama, ei ole eelarve koostamise ajaks selgunud.

Lastekaitse valdkonnas töötavad igapäevaselt kolm lastekaitse spetsialisti. Lastekaitse tegeleb nii lastega kui ka peredega, toimuvad erinevad nõustamisteenustele ja teraapiatele suunamised ning sotsiaalprogrammid ja koolitused. Laste arv, kellega on vaja lastekaitsel teha pidevat tööd on

aastas üle 500 lapse, millele lisandub järelevalve üle 300 lapse osas ning üksikjuhtumid, mida aastast on üle 200.

Oluline tegevus lastekaitstes on ennetustöö, mille läbiviimiseks on kavandatud eelarvesse selleks tööks vajalikud vahendid.

Kasvavad kulutused sotsiaalse kaitse alaste tegevuste haldamiseks ja moodustavad 2021. aasta eelarves 272 564 eurot. Kulude kasv on seotud kahe sotsiaaltöö spetsialisti ametikoha moodustamisega 2021. aastal

INVESTEERIMISTEGEVUS

Investeeringustegevust korraldatakse Harku valla arengukava ja tegevuskava alusel.

2021. aastal on kavas investeerida tegevuskavas toodud tööde teostamiseks kokku 12 312 942 eurot, millest põhivara soetamiseks 12 863 650 eurot, osakute soetamiseks 580 000 eurot ja võetud laenude intressideks 265 972 eurot. Investeeringute teostamiseks on Harku vald saanud riigieelarvest 1 184 000 eurot, mida kasutatakse 790 000 euro ulatuses Tabasalu Muusikakooli ümberehitamiseks ja -kolimiseks ning 394 000 ulatuses teede ehituseks. Põhivara soetusest on plaanis kasutada teede ehitamiseks 3 233 000 eurot, haridusasutuste ehitamiseks ja korrastamiseks 8 784 550 eurot ja vallamajanduse taristu parandamiseks 816 100 eurot. Osakapitali on kavas soetada veemajandusprojektides osalemise kaudu.

Allolev tabel annab ülevaate investeeringustegevusest aastatel 2019 kuni 2021.

Majandusliku sisu järgi (tuh €)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 projekt
Põhivara soetus (-)	-4 850	-8 254	-12 864
Põhivara müük (+)	3	100	100
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	896	0	1 184
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-441	-23	-15
Osaluste ja muude aktsiate soetus (-)	-1 643	-1 630	-580
Tagasiantavad laenud (+)	87	87	87
Antavad laenud (-)	0	0	0
Finantstulud (+)	41	41	41
Finantskulud (-)	-139	-191	-266
KOKKU:	-6 046	-9 871	-12 312

Investeeringustegevuse eelarveosas tuuakse välja nii tulud kui ka kulud. Tulude ja kulude eraldamiseks kasutatakse sissetulekute puhul plussmärke ja väljaminekute puhul miinusmärke.

2021. aastal lõpetatakse kõik EL toetusfondide vahenditest finantseeritavad tööd, viimasena Türisalu küla torustike ehitus, mida korraldab Lääne-Harju valla vee-ettevõtte aktsiaselts Lahevesi. Harku valla omaosalust on jäänud kanda 520 000 eurot.

2021. aasta kõige mahukam investeering tehakse hariduses Tabasalu hariduslinnaku ehitamiseks, mille maksumus kokku on 12 595 658 eurot ja Harku valla osa sellest 8 754 912 eurot. Koostöös Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga peaksid 2021/22.õppeaasta alguseks valmima nii põhikool,

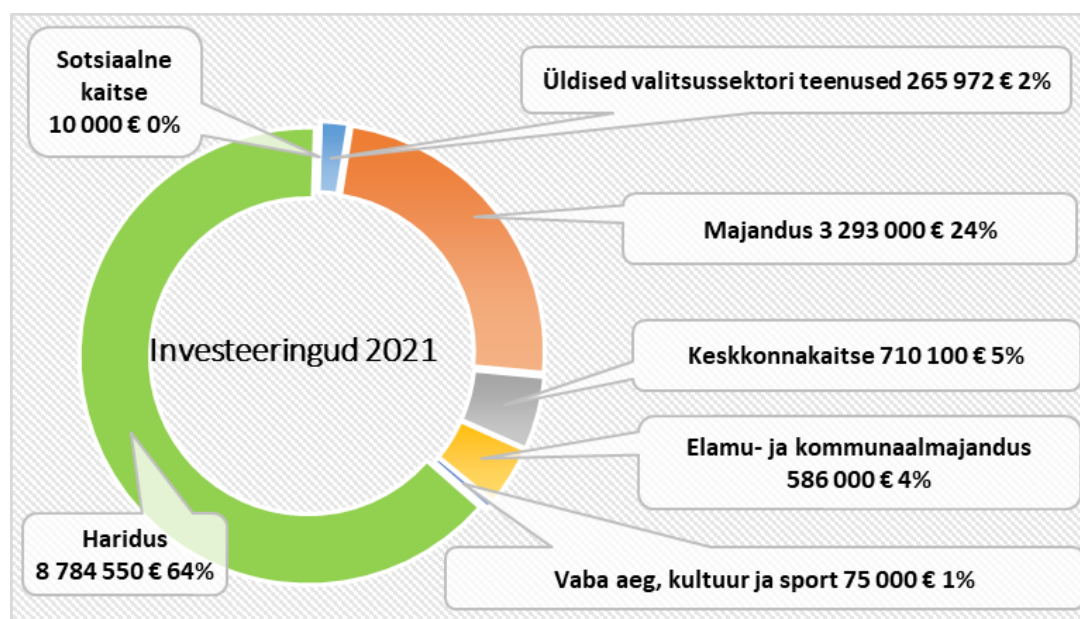
gümnaasium kui ka nende ühises kasutuses olev saal. Töid on osaliselt tehtud ja finantseeritud juba 2020. aasta eelarvest.

Koos Tabasalu hariduslinnaku ehitamisega tuleb renoveerida ja rajada ka hooneid teenindavaid tehnoõrke: vee- ja kanalisatsioonitrassid, sademeveetrass, kütetrass, Nooruse ja Ranna teed koos kergliiklusteede ja valgustusega. Nooruse tänava ehituse maksumus on 1 500 299 eurot, millest Harku valla eelarvest tasutakse tee ehituseks 802 940 eurot. Ülejäänud kulud katab OÜ Strantum. Tööd on osaliselt ehitatud ja finantseeritud 2020. aasta eelarvest. Ranna tee ehitushange ei olnud eelarve koostamise ajaks läbi viidud.

Oluliseks investeeringuks on veel Tilgu sadama ehituse II etapp, mille maksumuseks on hanke järgi 208 134 eurot. Harku valla osalus selles projektis on 40 000 eurot, ülejäänud vahendid tulevad PRIA-st.

2021. aastal kavandatud investeeringute nimekiri on vallaeelarve lisas nr 4.

Investeeringud valdkondade lõikes 2021. aastal.

Investeeringute eelarvesse arvestatakse ka finantstulud ja -kulud. Võetud laenude teenindamiseks tuleb kasutada 265 972 eurot. Finantstuludena laekub 41 100 eurot intressina Strantumile antud laenult.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas käsitletakse suhteid finantseerimisasutustega ehk millised kohustusi võetakse ja millises koguses makstakse tagasi võetud laene.

Laenamine, laenuvõimekus ja netovõlakoorumus on võtmesõnad ka aastatel 2021-2023. Harku valla koolivõrgu arengukava kohaselt valmib 2021.aastal Tabasalu Põhikool koos suure saaliga. Hoonete ehitus läks maksma 8,75 miljonit eurot, millele lisandub veel sisustuse ja mööbli maksumus. Kooli käikuandmiseks võeti laenu 9 miljonit eurot, millest 5 miljonit 2020. aastal. Käivitatud on ettevalmistused Tiskre kooli käikuandmiseks 2023. aastal.

Eriolukorra ajal muudeti kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 59 ja täiendati seda lõigetega 12 ja 13, mille kohaselt võib 2020. ja 2021. aastatel kohaliku omavalitsuse netovõlakoorumus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordse vaheni, kuid ei tohi ületada põhitegevuse tulude kogusummat. Harku valda see otseselt ei puuduta, sest üritame hoida põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe sellisena, et peaksime lähtuma vaid põhitegevuse tulude mahust.

Finantseerimistehingud (€)	2019 tegelik	2020 kinnitatud	2021 eelarve
Kohustuste võtmine (+)	1 600 000	5 000 000	4 000 000
Kohustuste tasumine (-)	- 1 348 790	-1 382 849	-1 578 899

2020. aasta lõpus ja 2021. aasta alguses vormistatakse laenuleping 4 miljoni euro kohta pangaga, mis ei olnud seletuskirja koostamise ajal selgunud.

Danske Panga laenulepingud KL-040717HA ja KL-050713HA anti üle LHV Pangale.

Harku vallas on järgmised kehtivad laenulepinguid, mille põhiosa tasutakse pankadele ja KIK-le alljärgnevalt.

Laenuandja	Laenuobjekt	Laenuintress	Tähtaeg
SEB Pank	Vääna-Jõesuu kool	Euribor+1,187%	12 2023
KIK	Harku valla ÜF veeprojekt	Euribor+1,0%	08 2033
LHV Pank	Vääna Tall-tõllakuur	Euribor+1,03%	12 2023
Luminor Pank	Muraste kool	Euribor+0,96%*	12 2024
LHV Pank	Tabasalu staadion, Harkujärve kool	Eurobor+0,68%*	12 2027
Swedbank	investeerimislaen	Euribor+0,9%**	11 2024
KIK	veemajandusprojektid	Euribor+1,1%	08 2030
Swedbank	Tabasalu Põhikool	Euribor+1,4%***	07 2025

* Toimub laenulepingu pikendamine, kuna maksegraafik on tehtud 20 aastaks.

**Toimub laenulepingu pikendamine, kuna maksegraafik on tehtud 10 aastaks.

***Toimub laenulepingu pikendamine kuna maksegraafik on tehtud 15 aastaks.

Strantumi poolt on võetud Pangapealse Lasteaia ehituslaen, mis oli kavas refinantseerida ja võtta üle vallale, jääb endiselt nende bilanssi. Laen on võetud Luminor Pangast tähtajaga juuni 2037 ja intressiga Euribor +1,95%.

Laenujäägid 2020. aasta 31.detsembri seisuga on järgmised.

Laenuobjekt	Laenuandja	Laenujääk
Vääna-Jõesuu kool	SEB	504 875
Harku valla ÜF veeprojekt	KIK	4 053 868
Vääna Tall-tõllakuur	LHV Pank	300 000
Muraste kool	Luminor Pank	1 679 981
Tabasalu staadion, Harkujärve kool	LHV Pank	2 550 000
2018.aasta investeerimislaen	Swedbank	2 539 292
Türisalu, Muraste, Tabasalu, Vääna veemajandusprojektid	KIK	1 600 000
Tabasalu Põhikool	Swedbank	5 000 000

	KOKKU	18 228 016
--	--------------	-------------------

Laenude jäägile lisandub OÜ Strantumi nõue Pangapealse Lasteaia ehituslaenu tagasimaksmiseks 1 963 125 euro ulatuses.

Järgnevatel aastal hakkavad suurenema ka laenude tagasimaksete summad eelarves. 2021.a tuleb laenuandjatele tasuda laenude põhiosa vahendeid kokku 1 578 899 eurot.

ÜLEVAADE LIKVIIDSETEST VARADEST

Rahajäägid arvetel on 2020. aasta lõpus suured ja neid on võimalik suunata tulevaste perioodide kulude katteks. Arvel seisab ca 3 000 000 eurot laenuraha, mis läheb hariduslinnaku arvete maksmiseks, 1 184 000 eurot riigieelarvest saadud täiendav toetus, mis kasutatakse 2021. aasta investeeringute tegemiseks ja kokkuhoitud vahendid 2020. aastal. Eelarveprojektis on arvestatud likviidse varaga kokku 7 359 879 eurot. Kui summa kujuneb aastavahetusel väiksemaks, siis on vajalik eelarve korrigeerimine I ja II lugemise vahelisel perioodil.

Fondides ja rahaturgudel Harku vallal vahendeid hoiul ei ole.

Seletuskirja koostas:

Vello Viiburg
Abivallavanem
november 2020